

Motion

1982/83: 2208

Stig Josefson m. fl.

Förslag till lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt, m. m.
(prop. 1982/83: 84)

I propositionen föreslås bl. a. en utvidgning av skatteflyktsklausulens tillämpningsområde. Utvidgningen består i huvudsak av att det s. k. omvägsrekvisitet slopas. Omvägsrekvisitet som finns intaget i 2 § 2 stycket lagen (1980:865) mot skatteflykt innebär att ett förfarande skall anses innebära att skattebestämmelse kringgås om förfarandet, med hänsyn till det ekonomiska resultat som – bortsett från beskattningen – har uppnåtts genom förfarandet, framstår som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet.

Skatteflyktsklausulen infördes efter förslag av den dåvarande trepartiregeringen (prop. 1980/81: 17) och beslut av riksdagen (SkU 1980/81: 8) hösten 1980. Syftet var att komma till rätta med den ökande skatteflykten, som bl. a. tar sig uttryck i olika kringgående transaktioner för att uppnå skatteförmåner. Principiellt kan viss skepsis anföras mot denna typ av lagstiftning. Det är viktigt att rättssäkerhetskraven inte eftersätts. Den enskilde måste på ett rimligt sätt kunna erhålla kunskap om vilka rättsregler som är tillämpliga och vilka de rättsliga konsekvenserna blir av ett visst förfaringsätt.

På skatteområdet vet vi att det finns en bristande respekt för lagstiftningen och dess grunder. Olika tekniker att formellt uppfylla lagreglerna men därigenom uppnå icke avsedda skatteförmåner praktiseras. Vår grundläggande uppfattning är att skatteundandragandet i huvudsak måste bekämpas genom att de materiella reglerna ändras. Detta kan visserligen innebära att viss tid förflyter under vilken otillbörliga skattefavörer uppnås, men åtskilliga exempel finns på att lagstiftningen mycket snabbt kan ändras för att stoppa de förfaranden som icke är önskvärda.

Senast hösten 1981 genomfördes en sådan lagstiftning då beslut om begränsning av avdrag för förskottsräntor fattades.

En del fall av skatteundandragande är dock så tekniskt komplicerade att omfattande lagändringar krävs för att avsedda effekter skall kunna uppnås. För dessa fall, som är relativt begränsade och där utövarna är väl medvetna om att ett mer eller mindre otillbörligt förfarande är för handen, är en generalklausul enda möjligheten.

Gränsdragningen mellan vad som bör åtgärdas genom ändringar av de materiella reglerna och vilka förfaranden som i stort sett kan stoppas endast genom en skatteflyktsklausul är naturligtvis svår. Det är därför

viktigt att uppföljningen av utvecklingen på skatteområdet inte eftersätts därför att en generalklausul finns som korrektiv.

När det gäller den i propositionen föreslagna utvidgningen anser vi, i likhet med lagrådet, att det är olyckligt att nu göra en förändring av denna lag. I sitt remissyttrande har lagrådet bl. a. anfört följande:

För den utvidgade tillämpningen av klausulen och ändringarna i övrigt åberopas inte i remissen något erfarenhetsmaterial som visar att regeln sådan den antogs för två år sedan inte fyller sitt syfte. Den utvärdering av klausulen som då förutsattes är avsedd att göras först mot slutet av femårsperioden. Lagen bör med hänsyn till sin allmänt hållna karaktär helst ges en kontinuerlig tillämpning genom förhandsbesked och domstolsavgöranden så att en praxis så snart som möjligt kan utbildas till ledningen för de skattskyldiga och myndigheterna. Från denna synpunkt är det olägligt att redan nu göra ändringar i lagen.

Det är möjligt att en ändring av lagen kan komma att erfordras för att avsedda effekter skall kunna uppnås, men något stöd för att så skulle vara fallet ges inte i propositionen.

Vi är mot denna bakgrund inte beredda att acceptera en utvidgning av lagen mot skatteflykt. Vi anser att en översyn av lagen och dess praktiska tillämpning bör ske i former som gör det möjligt med remissbehandling av de slutsatser som översynen leder fram till.

När erfarenhetsmaterial och slutsatser finns framtagna blir det möjligt för riksdag och regering att göra en bedömning av i vad mån en lagändring är nödvändig.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen avslår proposition 1982/83: 84 i vad avser förslaget om ändring av lagen (1980: 865) mot skatteflykt.

Stockholm den 1 februari 1983

STIG JOSEFSON (c)

INGEMAR HALLENIUS (c)

ROLF RÄMGÅRD (c)

